

Juridiskt ombud i Svenskfinland
för det finlandssvenska handikappområdet

A

Lagutskottet
00102 RIKSDAGEN
lav@riksdagen.fi

UTLÅTANDE

Ärende: Utlåtande till regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om förmyndarverksamhet och av 5 § i lagen om ordnande av intressebevakningstjänster i förmyndarverksamheten. (RP 203/2010 rd)

Verksamheten Juridiskt ombud i Svenskfinland för det finlandssvenska handikappområdet önskar få kommentera regeringens proposition till ändring av lagen om förmyndarverksamhet. Vi kommenterar propositionen främst utifrån de finlandssvenska funktionshindrades synvinkel.

Verksamheten Juridiskt ombud är en juridisk stödfunktion inom handikappsektorn i Svenskfinland, vars syfte är att ge service till alla handikappgrupper i Svenskfinland. Parter i verksamheten är Förbundet De Utvecklingsstördas Vål rf (FDUV), Finlands Svenska Handikappförbund rf, Finlands svenska socialförbund rf, Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, Psykosociala förbundet rf och Svenska hörsselförbundet rf. FDUV är administratör av verksamheten. Verksamheten har beviljats finansiering av Penningautomatföreningen i Finland (RAY).

Allmänt

De finlandssvenska handikapporganisationerna anser att en ändring av lagen om förmyndarverksamhet är välkommen och av stor vikt för att underlätta situationen för närstående som har eller vill ha intressebevakaruppdrag. Personer med utvecklingsstörning, psykisk ohälsa eller annan typ av funktionsnedsättning och som kan vara i behov av intressebevakning har ofta närstående som gärna och lämpligen skulle ta rollen som intressebevakare. Idag tvekar dock många närstående inför

Juridiskt ombud i Svenskfinland

för det finlandssvenska handikappområdet



intressebevakaruppdraget, eftersom de upplever att de lagstadgade redovisningskraven är för krävande. Till vår kännedom har kommit ett flertal fall där närstående till funktionshindrade personer som är i behov av intressebevakning sköter den funktionshindrade personens ekonomiska ärenden med hans eller hennes fullmakt, istället för att ansöka om intressebevakning. Denna verksamhet går inte att övervaka och är därför oroväckande med tanke på personens rättssäkerhet. Därför uppskattar vi de föreslagna ändringarna, som ger förmyndarmyndigheten möjlighet att bevilja lättnader i intressebevakarens redovisningsskyldighet och som därmed underlättar för närstående att ta emot intressebevakaruppdrag.

Vi uppskattar också den föreslagna ändringen, enligt vilken huvudmannens inkomstgräns stiger i förhållande till när intressebevakaren har rätt till arvode. Vi håller också möjligheten till lättnader i förmyndarmyndighetens granskningsplikt och speciellt omnämmandet av god granskningssed som positiva.

Inom den finlandssvenska handikappsektorn finns dock en oro för att allmänna intressebevakares redogörelseplikt lättas upp. Många huvudmän upplever det som ett orosmoment att inte ha insyn i sin egen ekonomi. Eftersom intressebevakaren inte har någon direkt skyldighet att ge information om ekonomiska transaktioner till sin huvudman, utan endast till magistraten i samband med redovisningen, blir huvudmannens insyn ännu sämre i och med möjligheten att få lättnader till redovisningsplikten.

17b § och hörande av huvudmannen

Enligt det föreslagna 17b § 1 moment behöver inte förmyndarmyndigheten längre på eget initiativ utreda om det finns fortsatt behov av intressebevakning det fjärde året efter att intressebevakningen förordnats, om det utifrån grunden för intressebevakarförordnandet eller av något annan skäl är uppenbart att behovet av intressebevakare är bestående. De finlandssvenska handikapporganisationerna håller med om att detta är en bra lösning i klara fall.

I de fall utredning görs används enligt paragrafens 2 moment som utgångspunkt uppgifter förmyndarmyndigheten fått. Huvudmannen ska höras endast om han eller hon kan antas förstå sakens betydelse och om det vid utredningen framkommit sådan information som tyder på att intressebevakarförordnandet kan behöva ändras. De finlandssvenska handikapporganisationerna anser att 17b § 2 moment bör skrivas om för att huvudmannens rättsskydd inte försvagas. Huvudmannen ska höras vid utredningen om

Juridiskt ombud i Svenskfinland
för det finlandssvenska handikappområdet

det fram kommit sådant som tyder på att intressebevakarförordnandet kan behöva ändras. Endast om det är uppenbart att huvudmannen inte förstår sakens innebörd och det inte går att utreda huvudmannens åsikt, varken med hjälp av alternativa kommunikationsmetoder eller genom att närstående tolkar huvudmannens vilja, kan förmyndarmyndigheten underlåta att höra huvudmannen. Orsaken till att vi anser att huvudmannen ska höras även i detta fall, förutom vid ansökan om att intressebevakningen ska upphöra, är att en huvudman som inte har familj eller närstående och heller inte nära kontakt till sin intressebevakare har nödvändigtvis inte resurser eller kunskap att vid behov själv inleda ett ansökningsförfarande om att intressebevakningen ska upphöra.

Helsingfors, 16.11.2010

Lisbeth Hemgård
Ordförande för verksamhetens styrgrupp
Verksamheten Juridiskt ombud i
Svenskfinland för det finlandssvenska
Handikappområdet
Verksamhetsledare för FDUV

Johanna Lindholm
Juridiskt ombud
Verksamheten Juridiskt ombud i
Svenskfinland för det finlands-
svenska handikappområdet

Sakkunnig: Johanna Lindholm, juridiskt ombud
Tfn 040 519 65 98, johanna.lindholm@juridisktombud.fi